

LBRIS

We know
books

TEȘU SOLOMOVICI

**RĂZBOAIELE ȘTIUTE ȘI NEȘTIUTE
ALE MOSSAD-ULUI**

**O istorie adevărată
a serviciilor secrete israeliene**

**Editura TEȘU
București, 2011**

Capitolul 1

***Mossadul înainte de generalul Meir Dagan,
în anii de șefie ai generalului și după
(File dintr-un Raport strict secret)***

În primăvara anului 2011, după opt ani de șefie, generalul Meir Dagan a predat ștabela Mossad-ului lui Tamir Pardo. Evenimentul nu s-a petrecut într-o ambianță liniștită. În primul rând, Dagan se aștepta ca premierul Benjamin Netanyahu să-i mai prelungească din nou mandatul, cel puțin cu încă un an. Când devenise clar că premierul nu are această intenție,

Dagan a susținut candidatura lui I., adjunctul său. De Tamir Pardo nici nu era vorba. Acesta, fusese adjunctul lui Dagan, dar a părăsit Mossad-ul „trântind ușile”, după ce Dagan a obținut prima prelungire, cu încă patru ani, a funcției de șef al Mossad-ului. Lui Dagan nu i-a căzut bine refuzul premierului, dar ceea ce l-a iritat cel mai mult a fost că nu s-a ținut seama de recomandarea sa privind succesorul. „Bătrânul luptător” avea să i-o „plătească” lui Netanyahu.

În cei opt ani de șefie, generalul Dagan revigorase organizația, îi sporise prestigiul, eficiența era vizibilă. Succesele știute și acțiunile neștiute de mass-media îndreptăteau certitudinea afișată de Dagan că i se va mai prelungi, în mod excepțional, cu un an, cele două cadente din fruntea Mossad-ului. În plus, se știa că generalul era un apropiat al premierului țării. Dar, spre marea surpriză a tuturor, Benjamin Netanyahu nu i-a mai oferit generalului acest bonus mult dorit. Televiziunea a oferit telespectatorilor imaginea oarecum șocantă de la ceremonia în care Netanyahu, în numele

Guvernului, își îmbrățișa generalul mulțumindu-i pentru tot ce a făcut pentru Israel. Generalul era însă mai puțin entuziast. Faptul că nu i se mai prelungise încă o dată mandatul i s-a părut, probabil, ofensator. După ceremonia guvernamentală s-a întâmplat ceva neobișnuit de curios: omul acesta care toată viața a acționat mai ales în umbră, de-o discreție exemplară, a „deschis gura”. În trei ocazii publice, el a fost auzit criticând politica Guvernului și a premierului Benjamin Netanyahu în problema înarmării nucleare a Iranului. Atacarea Iranului, ar fi după Dagan, o imensă greșeală politică și militară. O asemenea declarație rostită de omul care vreme de opt ani fusese șeful Mossad-ului și încă era perceput de populația țării drept unul dintre cei mai autorizați apărători ai securității israeliene era stupefiantă. Putea să-l aducă pe faimosul general chiar și în fața Justiției. Prim-ministrul Benjamin Netanyahu și ministrul Apărării generalul (în rez.) Ehud Barak și-au păstrat sângele rece și n-au reacționat. În schimb, comentatorii politici și militari au speculat pe larg declarațiile surprinzătoare ale fostului șef Mossad. Le-am rezuma cam așa:

Există un consensus național vizavi de amenințarea atomică iraniană, acela de a nu se permite fundamentalismului extremist ayyatolian să posede arme nucleare. Conducătorii acestei puteri islamice au amenințat nu o dată cu dispariția Israelului de pe harta lumii. Un Iran în posesia armei atomice ar spori enorm pericolul supraviețuirii Israelului. De unde concluzia logică: dacă Statele Unite, ONU și alte organizații din lume nu vor fi în stare să oprească marșul atomic iranian, o va face armata israeliană. Din această perspectivă politică, strategică și operativă declarațiile generalului Dagan par dăunătoare. Și chiar dacă orice cetățean al țării poate liber să-și exprime opinia dacă e bine sau nu să distrugem instalațiile nucleare ale Iranului, el, generalul Dagan nu ar fi trebuit ca imediat după ce și-a încheiat mandatul de comandant al Mossad-ului să divulge conflictul său, pe această temă, cu Executivul politic, inclusiv cu premierul țării. Vâlva stârnită a readus în atenție și biografia generalului, prea puțin cunoscută.

În 1950, Meir Huberman avea cinci ani când a sosit cu familia, din Uniunea Sovietică în Israel. Familia s-a israelinizat, numele ei devenind Dagan. Ajuns la vârsta soldăției, armata îi devine lui Meir Dagan a doua casă. Visa să ajungă în unitatea de comando „Sayeret matkal”, unitatea de elită a Statului Major al armatei israeliene. A ajuns, dar din motive necunoscute a fost silit s-o părăsească. Dagan n-a uitat și de atunci nu-i prea suportă pe „specialiștii” serviciului secret militar AMAN. În „Războiul de șase zile” din 1967, Dagan comanda deja o companie, trei ani mai târziu, în 1970 era comandantul unității de elită „Sayeret Rimon”. Inițiază înființarea

unității de comando „Duvdevan”. Luptătorii din această unitate, vorbitori ai limbii arabe, acționează dincolo de granițele israeliene. Pătrund în haine civile în localitățile palestiniene, îi lichidează pe loc, sau îi imobilizează pe autorii actelor teroriste și-i aduc, pentru a fi judecați în Israel. Deși i s-a interzis, adesea printre acești luptători se afla, deghizat, și generalul Dagan.

În 1995, supărat că nu fusese promovată într-o comandă superioară a armatei, generalul Meir Dagan se pensionează și pleacă, cu jeep-ul, într-o excursie de un an în jurul lumii. Îl însoțea prietenul său Iosi Ben Hanan. În primăvara anului 1995, jeep-ul lui Dagan și Ben Hanan a trecut Dunărea, pe la granița cu Bulgaria. Cei doi excursioniști păreau niște turiști veseli, fără griji. Poate că asta chiar și erau. Grănicerii români n-avea cum să-și imagineze că au în fața lor pe unul dintre cei mai străluciți generali ai armatei israeliene.

Reîntors în țară, după asasinarea prim-ministrului Itzhac Rabin, generalul își exprimă dorința de a fi numit în funcția de șef al Mossad-ului. Dar firea sa aventurieră, anumite gesturi nonșalante față de superiori, gura cam slobodă și vorba cam pipărată i-au adus destui adversari. Nici vorbă să fie numit în funcția ce și-o dorea enorm. Devine doar șef al Comandamentului de luptă împotriva terorismului, o instituție „fără dinți”, sinecuristă.

Un bun cunoscător al serviciilor, Ronen Bergman (cotidianul ebraic „Iediot Aharonot”), relatează o poveste caracteristică lui Meir Dagan. Prietenia lui Dagan cu Ariel Sharon dura de multă vreme, încă din timpul Războiului de Iom Kipur din 1973. Dagan a luptat sub comanda generalului Sharon. În 1982, după invazia Libanului ministrul Apărării Ariel Sharon l-a numit pe Dagan șef în sudul Libanului ocupat de forțele israeliene. Când a devenit prim-ministru, Sharon l-a însărcinat pe Dagan cu câteva misiuni secrete legate de războiul împotriva terorismului internațional. Ulterior, Dagan a devenit comandantul unității „Galgal”, de care nimeni nu știa cu precizie ce face, dar avea misiunea, între altele, să torpileze scurgerea de bani către organizațiile palestiniene. Și în special către Yasser Arafat. Într-o ședință cu participarea premierului, șeful AMAN de atunci a explicat cum ajung, printr-o instituție financiară internațională, banii iranieni la organizația fundamentalistă extremistă palestiniană Hamas.

- Nici o problemă, intervine Dagan. Să-i dăm foc!
- Cui să-i dăm foc?, întreabă nedumerit șeful AMAN.
- Băncii, are o adresă. O facem cenușă, și gata!

I se explică atunci lui Dagan că nu e vorba de bani-cash, ci de conturi computerizate, care circulă prin canale electronice speciale.

- N-are importanță, a replicat Dagan, hai să dăm foc acestei instituții financiare, nu strică.

Șeful AMAN a părăsit furios ședința, desigur propunerea lui Dagan nu a fost acceptată, dar, povestea sugerează ceva din firea lui Meir Dagan.

Premierul Ariel Sharon îl preferă pe generalul Meir Dagan

În 2002, prim-ministrul Ariel Sharon îl instalează pe Meir Dagan în fruntea Mossad-ului. Preferință care a fost o mare surpriză. Meir Dagan moștenea o organizație cu un trecut glorios, și un prezent amorf. Încă nu dispăruse șocul câtorva eșecuri, între care și tentativa de otrăvire a lui Haled Mashal, șeful politic al Hamas-ului, de la Amman (Iordania), din 1997. Dani Yatom fusese silit să părăsească conducerea Mossad-ului datorită acestui eșec. Dany Yatom avea o pregătire militară serioasă. Dar, deși participase la zeci de acțiuni deosebit de periculoase ale celei mai importante unități de comando, faimoasa „Sayeret matkal”, și fusese secretarul militar al prim-ministrului și al ministrului al Apărării, nu reușise să pună în mișcare întreaga și complexa mașinărie a organizației.

Nici succesorul său, Efraim Halevy, n-a reușit. Acesta nu provenea ca predecesorul său din elita militară, ci din diplomație. Halevy a pus accentul pe „modiin” (strângerea și stocarea de informații), acțiunile în „țările inamice” au fost puține, agenții Mossad-ului circulau mai ales în țări cu pericol minor, unde chiar dacă erau prinși, pedepsele erau deasemenea minore sau eliberarea lor se făcea înainte chiar de a fi aduși în fața justiției. Mossadul pierduse din strălucirea de altădată, organizațiile similare din lumea democratică nu mai erau foarte interesate de colaborare sau de schimburi de informații cu serviciul secret israelian, chiar și prim-miniștrii israelieni pierduseră din interesul major pe care îl dovediseră în alte epoci pentru Mossad. Ca atare și fondurile alocate deveniseră insignifiante.

Paradoxal, în toți acești ani de acalmie a spionajului israelian, serviciile secrete arabe, și în special cele iraniene, au dezvoltat un spionaj colosal. Teheranul a cheltuit sume exorbitante pentru programul atomic, racolând savanți, cumpărând cunoștințe atomice și tehnologie sofisticată. Iranul a fost împânzit cu o rețea impresionantă de instalații nucleare.

Era evident că serviciile secrete israeliene se aflau în față unei noi ere, care cerea o schimbare radicală. Ea a fost posibilă o dată cu victoria în alegeri a lui Ariel Sharon. Meir Dagan fusese șeful comandamentului Partidului Likud în campania electorală parlamentară. Ar fi însă greșit să se creadă că președinte Likudului, Ariel Sharon, l-a recompensat pe loialul

general care îl ajutase să obțină victoria în alegeri, oferindu-i funcția mult visată de șef al Mossad-ului. Dagan era omul potrivit la timpul potrivit. Mossad-ul avea nevoie de un șef agresiv, neconformist, un „buldozer”, așa cum era și noul prim-ministru Ariel Sharon. Am avut nevoie la Mossad de un șef „cu cuțitul între dinți”, va explica mai târziu Sharon. Generalul Meir Dagan nu mai era așa de tânăr și nu lucrase nici măcar o singură zi în rândurile Mossad-ului, dar era un tip cu „cuțitul între dinți”. Capabil, cum va scrie Ronen Bergman, să redea organizației îndrăzneala, profesionalitatea și agresivitatea care începuse să-i lipsească.

Cu numirea generalului Meir Dagan lucrurile se vor schimba radical în viața Mossad-ului. Dagan a fost socotit întotdeauna un comandant talentat, dar „problematic”, stilul său agresiv i-au adus necazuri, dar și laurii succeselor. El nu a avut niciodată respect pentru... „vacile sacre”. Nu-i de mirare că fără multe formalități va schimba de trei ori elita de vârf a Mossad-ului, și nu se va feri să intre adesea în conflict cu numeroși comandanți Tzahal și AMAN (serviciile secrete ale armatei). Aceștia s-au grăbit să explice lipsa de considerare a șefului Mossad față de ei ca un ecou îndepărtat al înlăturării lui Dagan din unitatea de elită „Sayeret Matkal”. Dar acest lucru se petrecuse cu vreo 30 de ani în urmă. E posibil ca cineva să țină ura și ciuda în el atâta vreme? E greu de crezut, mai curând atitudinea lui Dagan s-ar justifica prin simpla politică a acestuia de face ca Mossad-ul să dețină toate pârghiile în ceea ce privește strategia și tactica în problema înarmării atomice a Iranului. Dagan nu avea nevoie nici de tovărășia și nici de consilierii AMAN-ului, și nu pierdea nici o ocazie să-i ia peste picior. Nici nu ascundea faptul că de atomul iranian se va ocupa singur. Și tot ce gândea și dorea să pună în acțiune avea să afle doar prim-ministrul Netanyahu. Până la Dagan, obișnuința era ca șeful Mossad să se întâlnească o dată la două săptămâni cu premierul țării. Acum, Dagan se vedea cu Netanyahu uneori chiar și de câteva ori pe săptămână. Despre ce discutau nimeni nu a aflat vreodată. Se poate însă bănuși că în centrul acestor discuții se afla atomul iranian.

Ritmul activității Mossad-ului a crescut considerabil, numărul acțiunilor executate în „țările dușmane” s-a mărit cu multe sute de procente. Subalternii erau uimiți să-și găsească șeful sosit la birou înaintea lor, încă de la ora 7 dimineața. Cobora în birourile șefilor de departamente, controla, țipa, înjura, admonesta, bătea cu pumnul în masă. A redus numărul șefilor, un singur adjunct îi era suficient. A dat peste cap toată ierarhia organizației, nimeni nu mai era sigur de postul său, cerea eficacitate, eficacitate, eficacitate! Pentru a spori eficiența Mossad-ului, a mobilizat întreaga

activitate operațională în jurul a două obiective principale: Proiectul nuclear al Iranului și Terorismul internațional. Atât! Dagan spunea: noi nu suntem Statele Unite, nu avem mijloacele lor colosale. Dacă vom dori să facem totul, nu o să facem până la urmă nimic ca lumea. În acest scop, el a înființat un nou forum responsabil denumit „Tuvna” și a pus în fruntea lui pe A., un șef care îi era foarte loial. Un tip dur care a reușit să-i „îmblânzească” pe șefii departamentali. Nimeni din organizație nu ajungea la Dagan dacă nu avea aprobarea lui A. Au fost responsabili care s-au plâns prim-ministrului, dar lui Dagan nu i-a păsat. Când unii au amenințat că vor părăsi organizația, Dagan le-a răspuns cinic s-o facă cât mai repede. Cu o orânduială nouă, și după ce în Mossad se instalase o disciplină de fier, succesele n-au întârziat.

A contribuit la aceasta și revoluția înfăptuită de Dagan în relațiile cu serviciile secrete străine similare. Până la Dagan, colaborarea Mossad-ului cu aceste servicii străine (exclusiv CIA) era minoră, condiționată, teribil de filtrată. Ronen Bergman dezvăluie decizia dramatică a lui Dagan de a intensifica colaborarea cu serviciile de spionaj străine prietene. În trecut, toate aceste legături, puține cum au fost, erau condiționate de teama eșecului, așa că mai întotdeauna se renunța la 10 acțiuni aproape sigure de teamă vreunui eșec, declară unul din foștii responsabili Mossad. Dagan a elaborat o altă filosofie a acțiunii. Spune același responsabil: „Dagan a venit cu o nouă concepție, cea a comandantului unei unități de tancuri care are misiunea să cucerească o poziție pe vârful unui deal. E clar că nu toate tancurile vor ajunge în vârf, și nu toți tanchiștii vor rămâne în viață, și cu siguranță că vor exista tot felul de necazuri, dar din punctul nostru de vedere, atâta timp cât tancurile înaintează și vor cucerii obiectivul, toate celelalte probleme nu sunt importante. Așa că întotdeauna când se discuta despre pericolul ca unii agenți să fie deconspirați sau prinși în cursul acțiunii, Dagan bătea cu pumnul în masă și spunea: terminați cu prostiile astea, și colaborați cu serviciile străine”. Dagan a impus colaborarea cu aceste servicii, socotind că e inadmisibil să acționezi sub „nasul” lor. Îi enervezi de pomană, și mult mai ușor vor fi obținute informațiile dorite, colaborând cât mai strâns cu ei, spunea.

După cum aminteam, obiectivul nr 1 al Mossad-ului de sub conducerea lui Meir Dagan a fost Iranul. Aproape toate forțele și mijloacele materiale ale Mossad-ului au fost concentrate în această direcție. E adevărat că Dagan nu a reușit să lichideze Proiectul atomic al Iranului, dar l-a încetinint considerabil. Lui i se datorează descoperirea magistrală a celui care se afla în spatele proiectului bombei atomice iraniene. Când toată serviciile secrete din lume urmăreau pista Moscova – Teheran, și Coreea de Nord –

Iran, Dagan a stabilit că adevăratul responsabil al fabricării bombei atomice iraniene este savantul pakistanez dr. Abd El-Kadir Khan, „părintele bombei atomice pakistaneze”. Informația aceasta de aur venea din direcția „Consiliului iranian de rezistență”, o oarecare organizație opoziționistă iraniană, și tot prin intermediul acestei organizații a aflat Dagan că la Natanz președintele Ahmadinejad instalează 3000 de centrifuge de îmbogățit uraniu. Șeful Mossad-ului a trimis câțiva agenți la fața locului. Fotografiiile cu care agenții Mossad-ului s-au întors la Tel Aviv, erau senzaționale. Vălva iscată de publicarea lor a avut urmări esențiale. Americanii au înscris în agenda lor, pe primul loc, atomul iranian.

Din acel moment au început să se petreacă tot felul de accidente și morți misterioase, toate legate de activitățile nucleare iraniene. Unul din cei mai importanți savanți atomici iranieni pur și simplu a dispărut și nici astăzi nimeni nu știe ce s-a întâmplat cu el; un altul, profesor atomist renumit a sărit în aer cu mașina sa cu tot, în centrul Teheranului; două laboratoare de fizică atomică au luat foc din senin și doar cenușa a rămas din ele; mare parte din centrifugele de la Natanz după ce au fost instalate nu au putut fi acționate, le lipseau la toate niște mici mecanisme, greu de importat; fabrica de rachete „Skud”, destinate transportului de ogive chimice, coproducție iraniană-siriană, a sărit în aer, provocând moartea a zeci de specialiști și lucrători; în septembrie 2007, o escadrilă de avioane israeliene a făcut praf și pulbere din reactorul atomic construit în secret de Siria, cu ajutor coreean și iranian, la Dir A-Tzur; în 2009 avioane misterioase au distrus un vapor care transporta arme iraniene spre Gaza; ulterior a fost lichidat Ramzi Nahhara, dovedit a fi spion dublu iranian și israelian; aceeași soartă au avut-o Raleb Awalli, unul din șefii Hezbollah, A-Din Halil, responsabil cu resurse financiare al organizației fundamentaliste extremiste Hamas, și Abu Hamza, comandantul „Jihadului Islamic” din Libanul de Sud. În februarie 2008, la Damasc, a fost lichidat mega-teroristul Yimad Mughnyiah, șeful militar al forțelor militare Hezbollah, care se afla pe locul I pe lista celor mai căutați teroriști din lume; tot în 2008, un lunetist l-a trimis pe lumea cealaltă pe generalul Muhammad Soliman responsabilul cu „Proiectul atomic” al Siriei și șeful serviciilor secrete care se ocupau cu relațiile siriano-iraniene-Hezbollah.

La această lungă listă mortuară se va adăuga numele lui Abu Musab al-Zarqawi și Imad Mughnyiah, mega-starurile terorismului internațional.